

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ برنشر اولتور

مندرجات

علمدار مصطفیٰ پاشا (مابعد)	افضل الدین
ایکالت التی پادشاہزک بروسدہ کائن تربہ لری	احمد توحید
یوسف نامی	صفوت
ایکنجی ویانہ سفری حقندہ	محمد عارف
سیواس سلطانی قاضی برهان الدین نامنہ قیصریہ دہ برکتاہ	خلیل ادہم
سلسلہ وقوعات دولت علیہ دہ ضبط ایڈلیان ۱۱۴۲ سنہ سی حادثاتی	محمد عارف
متنوعہ : بلدیرم سلطان بایزید خان اول دورندہ مصرہ	احمد توحید
سغارتلہ کوندریلین سفر شاہک وفاقی	
متفرقہ : قانوننامہ آل عثمان (ایکنجیسی)	محمد عارف

فیثائی ہ غروش

مرجی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی

استانبول

مطبعہ انجمنی عثمانی

مطبعہ انجمنی عثمانی

۱۳۳۰

ایکنجی ویانه سفری حقنده

مجموعه نك بچن نسخه سنده خلیل بك افندی حضرتلری صدراعظم مرزيفونی قره مصطفی پاشانك ایکنجی ویانه سفرینه عزیمتده (شوپرون) شهری اهالیسه یازدینی بیاننامه بی نشرایده رك بومناستله دخی عثمانلیرك مجارستانده اولان وقوعات حربیه لرینه و ترقیات و ضایعاتلرینه دائرخلاصه الحلاصه معلومات اعطا ایلمش ایدی. عثمانلیرك اوروپا جهته مبدأ رجعی اولان مذکور ویانه سفرینك اهمیتی مستقی ایضاحدر. زمانه عائدتی جهته سفر مذکور وقعاتی ده ضبط و تخریر ایدن وقعه نویس راشد افندی حادثات حربیه بی کوزل صورتده تفصیل و تصویر ایتمش اولدینی حالدله اسباب حرب و انهزام حقنده سطحی افاداتده بولمشدر. بالمجبوریه و بردیکی بومعلومات دخی غیر کافی و مظلم و متفرق قدر. صورت خصوصیه ده محرر تاریخلرده کی معلومات ایسه راشد افندینك یازدقلمدن بك زیاده دکلدر.

« معیارالدول و مبارالملل » نام تاریخ عمومیده دولت عثمانیه ایله دول سائرہ اسلامیہ احوالک مقایسه سی ضمنده یازیلان اوزون بر فصلده بو حربك اسبابی و صورت جریانی و صدر مشارالیهك و رجال دولتک و خلقک احوال روحیه سی حقنده شایان دقت ظایت قیمتدار مفصل معلومات ویرلشدر. اثرک مؤلفی اولان « حسن اسپری بن شیخ حسین » حرب مذکورده موجود بولندیقندن بیانات و تفصیلاتی مشاهدانه مبنیدر.

طوبقیو سرای هایوننك روان اوطنه سی کتبخانه سنده دخی مذکور ویانه سفرینه دائر بر اثر وارددر. قابی اوزرنده « وقایع عج » و برنجی صحیفه سنده « وقایع خطوط » نامی محرر بولنان بو اثر اوافق قطعده ایکی یوز صحیفه بی متجاوزدر. سفر مذکورده

اوردونك « اخراج توغ هایون به جانب انكروس » ديه استانبولدن
 حرکتندن صدر اعظم قره مصطفی پاشانك قتلنه قدر وقوعبولان حادثائی
 یومیہ طرزنده حاویدر . بعض یرلرنده کی قاریشقلقدن بوکتابك اثنای
 سفرده اوردوده تحریر ایدلدیکی آکلاشیلپور . اوردونك ورجال دولتك
 احولی وقوعاتك صورت جریانی حقندہ معیارالدوله بیان اولتوب راشد
 افندی تاریخنده یازلمیان ویاخود مبهم بر اقبیلان خصوصاته خلاصه بوکتابده
 دخی تصادف ایدیلپور . محررینه دائر اترك هیچ بر یرنده معلومات
 بولنه مامشدر .

معیارالدول مؤلفك ترجمه حالی ، پك ناقص اولان تراجم احوال
 کتابلرمزده یوقدر . بوجهت اترینك بعض محللرنده طولایسیله یازدینی بعض
 پارچه لردن بروجه زیر استنباط اولتور ، شویله که : مومی الیه بروسه لیدر ،
 درگاه عالی جبه جی اوجاغنه منسوب ایدی . ویانہ محاصرہ سنده بولنش ایدی .
 وقعه مذکور دن سوکره تمادی ایدن حربلرک برنده آسترالیالیر ائنده اسپر
 اوله رق خیلی زمان اسارنده قالمش ایدی . خلاص اولدقدن سوکره
 دفتردارلغه تحویل مأموریت ایدره رك بعض ایالات دفتردارلقلرنده بولندی .
 ۱۱۱۸ سنه سنده بغداد دفترداری ایدی . مأموریت مذکورده بولندی
 ائنده والیرك مرکز سلطنته وقوعبولان معروضاتنك دائماً مغایر حقیقت
 اولدیغنی یازدیقندن والی نك شدید عتابنه دوچار اولمغله برابر « کلی واری » نك
 بر قسمی ظلماً ائدن آلمش دیگر قسمی دخی لونداته یغما ایتدیرلمش ایدی .
 و بوندن طولایی : « دولت علیه به صداقت ایتدیکم ایچون متهم اولوب الآن
 حماری چکریم . » دییور . آندن سوکره ینه دفتردارلقلده دوام ایتش
 و قبریس دفتردارلقلنده دخی بولنش ایدی . بعده تبدیل طریق ایدره رك
 اسکی سلکنه سلوک ایتش اولمغله ۱۱۴۲ سنه سنده جبه جیان درگاه عالی
 کتخداسی ایدی . اترینی حین تحریرده پك یاشلی اولدیغنی بیان ایتسنه
 نظراً آندن سوکره چوق یشاماش اولدیغنی ظن ایدیلور .

مؤلف از مذکورہ ۱۱۳۸ سنہ مندرجہ تالیف ایتمش ایدی . افادہ سی
صوک درجہ سادہ اولدینی کبی بردقمہ یازیلان خصوص دیکر طرزده اوله رق
اوله رق متعدد دفعه لر تکرار ایدلشد . مع مافیہ بوسفر حقنده کی بیاناتی ،
قیمتہ نظراً مکرر اولان جهتلی طی اوله رق بروجہ زیر درج ایدلدی :

﴿ احوال سفریح ﴾ بوج سفریحی دخی خلق پارمانغہ دولایوب
ولسانلرینه ورد ایدوب بوسفری اچدلرده اورتلق شویله اولدی و بویله
اولدی دیو موجب تهمت بلوب اوزرلرینه دوشمز رطب ویاس جوابلر
ایله کفت و کو ایدرلر بواحوال خلقک بلدیکی واکلا دینی کبی دکلدلر
پادشاهک ورجال دولتک خطاده مدخلی بوقدر کرچه اول سفرده عسکر
اسلامه بر پریشانلق واقع اولغله دولت علیه یه بر مقدار الم وکدرعارض
اولدی اما اسلام سیفیله جرمانیا مملکتته یعنی نمه یه اولان حقارت
قیامته دکین درونلرندن چیقیمیوب جمیع ملل نصاری یه موجب عبرت
اولشدر بویله اولدینی حالده اول سفرک باعثی نه اولدینی واولنده بومرتبه
نصرت واقع اولش ایکن سکره احوال برعکس اولسی سببی نه بولندیغنی
علی طریق الاختصار تحریر و بیان ایدلم .

مرحوم سلطان الاعظم وخاقان المظم سلطان محمد بن سلطان ابراهیم
خان حضرتلرینک زمان سعادتلرنده بوندن اول ذکر ایتدی کمز اوزره
بر و بخرده ملل مختلفه ایله کراراً و مراراً محاربات عظیمه اولوب جمله سنده
منصور ومظفر اولدقلرندن ماعدا حسرة الملوک کرید جزیره سی ونیجه
جزیره لر وقانیجه وادیوار و دشت قیجاق ونهایی اولان آزاق ونیجه قلاع
ویلانقات وبلاد فتح وضبط اولنوب ونیجه جزیره لرده ومخالفلرک مملکتته
یک چوق قلاع وبلادلرین خراب وایشان نه بوم وغراب ایدوب ومقدارلرین

بلدوروب و عاقبت جمله مخالفدره تاب و توان قالمیوب امید قطع ایتمریله
 جمله سی سرفرو ایدوب شرقاً و غرباً اطاعت ایتمز و عبودیت نامه سی کلز
 بر پادشاه قالمه مش ایدی محصل پادشاه مرحوم زماننده اولان امنیت و برکت
 بر دوردده دخی اولمیوب قلیجی اوج ثریاده جمله پادشاهلر اوزرینه اصلمش ایدی
 و آیت کریمه نك مصداقی اوزره سایه پادشاهیده محمی اولان اهل اسلام و اهل
 ذمت یهود و نصاری مال و نعم ایله ذوق و صفایه مستغرق اولمریله و عسکری
 طاقه سنك و بعض سرکارده اولان رجال دولت زمره سنك دماغلرینی غرور
 قایلایوب اطراف ملوکدن کلن الحیسری متکبرانه اوضاع و اطوار
 و نامناسب کلاملر ایله منکسر الحیاطر عودت ایتمرملریله درونلره
 عقده بنقلیوب نهان و بروقت فرصته نکران ایدیلر و بوندن ماعدا سرحد
 اشقیالری دخی کندی حاللرنده دورمیوب خلاف صلح مجار و خروات و طوط
 وله وچه و نمسه و وندیک حدودلرینه تعرض و نهب غارات ایدوب و الدقلری
 اسیر و سائر اموال غاراتدن سرحد محافظلرینه و سائر ضابطانه و حتی هرولایتک
 قاضی و مفتی و امام و خطیبلرینه و ارنجه حصه ویرمریله دماغلرینه لذت
 چالینوب چنه و بطرمه رخصت ویردکلرندن اکثر خلق کار و کسبی
 بر اقوب و یوکرک آتلا الوب خلاف صلح اطراف جوارلری نهب و غارت
 ایله تمجیز ایتمکلرنده طرف دولته شکوا و منع و دفعلرینی رجا ایتمریله
 دولت علیه دن سرحد محافظلرینه و سائر ضابطانه خلاف صلح بر حرکت
 ایدوب و اتدرمک بابنده تنبیه و تأکید مشتمل فرمان جلیل الشان ارسال
 اولسدقده انواع دروغ بی فروغ ایله قباحت دشمن طرفندنر شویله
 اتدیلر و بویله اتدیلر دیو خلاف انها عرضلر و محضرلر ایله عاقبت دولت
 علیه بی اعتماد ایتمدیروب فارغ اولدیلر مجار و خروات و صرف و سائرلری
 دخی هرچه باد آباد دیو اشقیالرینه رخصت و یروب انلر دخی قطانه
 و هایدود بیراقلرینی آجوب اسلام سرحدلری حدودینه تعرض ایتمکه
 باشلادی محصل طرفیندن رعایا و برایا و ابناء و سبیل و تبحار طاقه سی نهب

وغارت ایله آتش فتنه اشتغاله باعث ابتدائی سرحد اشقیالردن اولوب
 وعاقبت غوغابویویوب ..... و سرحد پاشاری و بکری دخی مرادلرینه
 موافق انواع دروغ ایله پیدرپی عرضلر و محضلر ارسال ایتدکلرنده
 پادشاه اکاه حضرتلری اصفا ایتیموب و اذن هایونلری اولمامغله عاقبت
 کرسیلرده واعظلره و وانی افندی یه سرحدلردن تشکی نامهلر کلوب
 سولتدیلرینه اصفا اولنیموب وعاقبت اعتمادیدوب سفر محقق اولدقده .....
 سفره عزیزیت و یچ قلعہ سی محاصره و التمش کوندن زیادہ دوکولوب
 قبضه تصرفه کیرمک مرتبه یه وارمش ایکن احوال برعکس اولوب
 اول سیدن دولت علیه یه برقاچ سنه اشغال عظیمه و بر مقدار کدر
 واقع اولمغله خلق عقلی ایرمدیکی و بلدیکی شیرله دولتی اتهام ایدرلر
 بو بایده پادشاه حضرتلرینک مدخلی اولیوب ..... بو قاروده ذکر
 اتدوکنز اوزره قومک نیت فاسده لری ..... اتدکلری حرکتلر و شیر
 شامتیه اول سفرده واقع اولان احوالردن دخی بر مقدار تقریر ایتمک
 لازم گلشدر .....

﴿ سبب انہزام ﴾ چونکہ آرا یرده آتش فتنه اشتغال بولدی
 تدارک سفر کوریلوب عزیزیت اولندقدہ بویله عظمت عسکریه ایله
 امر برعکس اولسنگ باعثی چوقدر انجق ایچندن اجمالاً بر قاچنی ذکر
 ایدلم اولا سفر حقق اولدینی معلوم اولدقدہ الحی کلوب صلحه طالب
 اولوب امان ددرلر اما رجالدن چوق کسنه لک دماغنی غرور قاپلیوب
 التفات ایتدیلر و بعدہ فتوای شریفه مراجعت ایدوب امر شرعک
 ددکلرنده قول سفر ایستر دیو جواب نامشروع و نامعقول ایله رد
 و سفره عزیزیت اتدکلریدر بو آراقده سوز چوق سفره قالموب
 طی مراحل و قطع منازل ایده رک یاتق قلعہ سی قربنده بنا کور سحرایی
 دیمکله مشهور سحرای بی پایانه نزول اولندقدہ اول سحرای عظیمه
 مالمال عسکرله طولوب شوپله که تصور اولنسه دنیاہ انسان واسب

واشتر واستر وکاو و غنم قالمیوب جمع اولش قیاس اولنوردی
 و اول محلدن جوانجی اون ایکی ساعت و بعضاً دخی زیاده یرلره وارنجه
 احراق و غارات اولندی و بئمه یانق قربنده مرور راه وارنجه صورلینه
 جسرلر قورولنه مباشرت اولنوب عسکر اسلام اون کون اوچ کیجه
 لایق قطع سیل کبی کچوب و یانق قلمه سندن بیجه وارنجه طولاً اوتوز
 اوچ ساعت مسافه یول اوزرنده عین و یسارنده بیوک و کوچک
 قلاع و پلانقات و شهر و قصبات و قرایی و حتی کاله ارمش آره و علف
 و بئدای و قابلوچه و چودار تارلارینی دخی احراق ایدوب کوردن
 کلنر تارلارده قاورولش بئدای آوچ آوچ آلوب یرلردی و یانقندن بیجه
 وارنجه یولک صاغ طرفی نهر طونه کنارینه بعض یرلرده یارم
 و بر ساعت و بعض یرلرده دخی آلاغه کیدیلوب وصول طرفنده دخی اون
 اون ایکی و بعضاً اون سکر ساعت و دخی زیاده یره وارنجه باجمله احراق
 و اموال و ارزاقلرین نهب و غارت و رجالی قتل و صبیان و نسوانی اسیر اتملریله
 اردوی هایونده اسیرک شول مرتبه کترتی وار ایدی که آت اوغلانی و خربنده
 و سیلرده و دوه جیلرده اسیر سز ادم از ایدی و غارات ایتدکری یرلرده
 پک قوجه عورت و کوچک همه امر معصوملری انالری قوجاغندن الوب
 قلیج تبحر به سیله قتل ایدرلردی انلر فریاد ایدر و اول ایا قداشلری اولان
 ارادلر چلامدی کری طورین چلا این دیو بویله اذیت ایله قتل ایدرلردی
 و حد بلوغدن زیاده اولان رجال خود یساغ اولمنله باجمله قتل ایدرلردی
 و بعض عورتک معصومنی قوجاغندن الوب قتل ایتدکلرنده اناسی لاشه سی
 اوزرینه دوشوب بروجهله اوزرندن ایرلمدیغندن انی دخی قتل ایدرلردی
 و حتی یانقندن بیجه وارنجه قونولان منزللرده سودلو و سودسز صغیر و قیون
 و کچی چادرلر اراسنده ملشوب کزوب خلق سودین صاغوب کیدرلردی
 و کوکلی بوزاغی انی ایستین برین بوغازلیوب بر مقدارین بیوب صباح
 کوچ اولندقدمه باقیسین بر اقوب کیدردی و یانق ایله بیچ اراسنده فیسا

نام سو کنارندہ ایکی طرفی معظم و اروش بر کوزل قلعہ سی و ارایدی کہ
 ترجہ سی صر جان قلعہ سی دیمک اولوب و اول صو اوزرنده یوزدن زیادہ
 دکرمان اولمقلہ معظم بکک انبارلری و ارایدی اورادہ یانق و قومران اطہ سنده
 و طشرہ طا بورده اولان عسکر لرینک ذخیرہ سی اولق اوزرہ نیجہ یوزبیک
 کیل دقیق و علف در انبار موجود ایشلر و عسکر اسلام یانق قلعہ سی
 محاصرہ ایدوب ایلر و یکمز لر ملاحظہ ایدر لر مش چرخجی ایله ایلر و
 کیدن عسکر و تاتار اول قلعہ سی دخی الوب اموال و ارزاق لرین غارات و قلعہ
 و واروشی و اول انبار لرینی باجملہ ذخیرہ سی ایله احراق ایشلر در
 و بونلر دن ماعدا بر منکر دخی بو ایددی کہ دارالحربہ جاری بی و طی جاژ دکل
 ایکن کمنہ عمل ایتیموب و بعض ارذل ایکی اوچ ادم بر جاریہ و یا بر اوغلان
 الوب نوبت ایله ملعنت ایدر لر دی و اکثر نفرات بلا اقتضائے و بحار
 لباسی کیوب انجق همان سابقہ نک کنار لرین قطع ایشلر دی و انہزامہ
 باعث بری دخی بو ایددی یاقتدن بچہ و ارنجہ ایلر و چرخجی ایله کیدن عسکر
 احراق و خراب ایتد کلمری و لایتلری و قتل ایتد کلمری لاشلری تماشایده رک
 کیدمکله جملہ سرکارده اولنلرہ بر مرتبہ غرور و غفلت ککش ایدی کہ بردخی
 بو مملکتدن عسکر جمع اولوب اوزر مزہ کلور ملاحظہ ایتزلر دی اول
 سیدن محاصرہ نک اوائلندہ چندان قید ایتیموب و حتی واروشده اولان
 املاک و اطرافندہ اولان بیچہ و باغانہ نشان قویوب و قازوق قاقوب کندو
 لرینک بلور لر دی و قلعہ فتح اولندقدہ اوزرنده قالمق اوزرہ نیجہ کسہ لر
 قاپو دولاشوب بر کدو کہ نامزد اولمشلر دی غائبہ حکم ایدوب غرور
 و غفلت لرندن ناشی کندولرینک بیلور لر دی و سبب انہزامک بری دخی اکثر یا
 سرکارده اولنلر مابینندہ تفرقہ اولمقلہ سردار اکرم حضرتلری نک ایشی
 ایلر و کتدیکنی ایتیموب حضورینہ کلد کلمرندہ مدانہ سویلیوب کندوی
 اغفال و غروری ایجاب ایدر خبر لرو جواب لره الدادر لر دی محصل بای و کدایہ
 بر مرتبہ غرور غفلت ککش ایدی کہ کویا اول مملکت کندولرک اولمش

بلورلردی..... وری دخی بو ایدی که هنوز محل یرینه وارمہدن عسکر
 وتاتار شول مرتبه شیئہ مالک اولشلردرکہ ولایاندہ سنہدہ بش آلتی
 یوز آقبہ چوبانلق ایدن آدملردن یوزدن بشیوزہ ویک دخی زیادہ آلتونہ
 مالک اولمش آدمک حسابی یوق ایدی و سرکارده اولان خود کوزل
 غلام وجواری و آلتون و کوموش اوانی وسائر اقبہ و تفاریقی ادنا ہا
 ایلہ جمع ایدوب و حتی چوق کسہلر اوتوز قرق جارہ پیدا و جمع ایتشدیلر
 و صرافلر واردو و بازار خلقی خود آلتون و کوموش اوانی ایلہ سائر
 تفاریقلر ایلہ جاغلر و سندقلر و تاتار ولوندات طاقہسی آت طوبرہسی و ہکبہ
 و کبہ پسر و سائرکہ و کومش اوانی طولدوروب آلتون اراہنک حسابی
 اولمیوب اوللرنده اللی آلتمش و دخی زیادہ پسر بر آلتونہ و بردلر محل
 یرینہ وارمہدن عسکر بو مرتبہ زنکین اولملریلہ اکثریا بیراقلرین براقوب
 و ممتاز آتار الوب کی سرحدلی وکی تاتار قیافتہ کیروب قیردہ و بایردہ
 و ایستدوکی یرلردہ کزوب و نیجہ یکچیری لر لوند قیافتدہ اولوب
 و بیراغنی براقوب براورته و ہمشہری یانہ واروب عسکر نظامی ہرچ
 و مرج اولمش ایدی بو سیدن ہرکس مالی چیقمرق سوداسنہ
 دوشوب تہی قلش آدم از ایدی ..... والحاصل بیجہ
 وارنیجہ و وارمزدن مقدم تفرات ولوندات زنکین اولملہ بیراقلرین
 براقوب بوقدر کرہ یوز بیک آدمدن مترسلردہ تفرات قسمندن اون
 بیک آدم یوق ایدی.....

عرفاً سفرہ عزیمت ایدوب یانق قربندہ بنا کور سحرانہ قوندقدہ
 اول سحرای عظیمہ مالا مال اولوب تصور اولندقدہ دنیانک انسانی اوراہ
 جمع اولمش قیاس اولنوردی و عسکرک کثرتندن ناشی خلق بر برینی
 بلزلردی بویلہ عظمت عسکر و مکوکب و مطمئن سفر کورلش دکل ایدی
 و اولندہ عسکرده بر مرتبہ جرأت و شجاعت وار ایدی کہ یوز کافر اوزرینہ
 اون آدم قیون طوزہ سکر در کی وارردی و حتی راہہ صوی کتارینہ

یکرمی درت بیک کافر مترس آلوب طوپ و تفنگکریله حاضر و مہیا اولمشلردی کہ کوپرو قورمغه مانع اوله لر و بری طرفدن دخی مترس و طوپلر قونوب و کوپرو یہ مباشرت اولتوب جنک ایدرکن کوپرو دن یارم ساعت یوقاروده و بتاقلق و قامشلق ایچنده عسکر کچمکہ بر یر بولمق ایچون قره محمد پاشا و بکر بک و آرسلان پاشا ورستم بک و نیجه سرحد بکلری تعیین اولتوب واردقلرنده یوقلمق ایچون قره محمد پاشا بر قاج بہادرہ بخشش و یروب ہانہ قالفہ ہزار مشقت ایله بتاغی قارشو کچدکلری آندہ سکبان و صاریجہ لوندا تی چکمہ پیراغی دیوب و کلبسانک چکوب یورودکلرنده کفار مانع اولمق ایچون طوپ و تفنگ ایله عظیم آتش صاحبدی ہان قرہ محمد پاشانک اون بلوکباشیسی دوشوب سائر لوندا ت آکا قیاس اولنہ کفار کوردی کہ عسکرک کلیشی یمان نہ طوپہ بقارلر ونہ تفنگک ہان مترسدن چیقوب یانق قلمہسنہ جان آتدیلر اما بتاقدن چیقنلر ہیچ ایلرونہ باقیوب ینار آتش کی ایریشوب چوق کلہ ودل آلوب و آلتی قطعہ طوپ براقدیروب آلدیلر صکرہ اصلا دشمن باش کوسترمیوب دلخواہ اوزرہ کوپرولر قوریلوب مرور اولندی بو حقیر اسیر ایکن چوق کافردن اشدیمکہ عسکرک اول کچدکی یردن بو آنہ کلنجہ اصلا کہ کچدوکی واقع اولمش دکل ایش

﴿ ارسال خبر بحانب قرال ﴾ چونکہ احوال بویله اولوب کوپرولرہ مباشرت اولندی یانق قلمہسنده باش اولان جنرال قرالہ خبر ارسال ایدرکہ اگر تورک عسکری احوالندن سؤال اولتورسنہ کوکدہ اولان یلدزلر کیدر حسابی یوقدر و اوکلرینہ خود صو تپہ بتاق آتش مانع اولمیوب مرور ایدرلر حتی رابہنک بتاغندہ آت وانسان لاشہسی اوزرندن کچوب کپرولرہ مباشرت ایشلردر واخذ اولنان دلردن التان اصح خبر بودر یانق قلمہسنی کروبراقوب واروب ریم یعنی بیچ قلمہسنی محاصرہ ایتکدر غافل اولمہ سز مقدا انلر تورکلری یانق قلمہسنی وقومران اطہسنی

ایلو کچمزلر ملاحظه ایدرلریش ویانق قلمهسی کرچه بیوک دکدر اما
 قریندن اوچ سو مرور ایدر غایت صرب و متین قلمه در بوتلرک بری
 طونه و بری رابه و بری رابجه سولری اولوب و دیوارلرینک اوزرنده
 درت عربه یان یانه کچر بویله ایکن مقدا مالک اولدقلری کوندن اول
 آنه دکن ایچرو کیرن رعایا برطوبوره طپراق کتوروب یدنه دوکمه
 محتاجدر اول عادتلری الی هدا لآن باقی اولمق کرکدر محصل بیجه بوخبر
 واردقده قرال اهالیسندن ماعدا یکریمی درت بیک جنکچی براقوب
 اوزرلرینه شوقین برک نام جنرالی سردار نصب ایدوب عسکر اسلام
 بیجه وارمزدن برهفته مقدم قلمه دن چیقوب کیدر ..... نسه قرالی
 اطراف و اکنسافه امداد ایچون فریاد نامهلر یازوب و پاپایه احوالی
 اعلام اندکده اول دخی جمیع ملل نصارایه پاپاسلرله کاغدلر یازوب
 ارسال ایلدی که ترجمهسی بودر پاپا فلان مملکتک قرالی و برنی و جنرالی
 وسائر رجال و نساری بعدالسلام انها اولتورکه دیتیزه دشمن تورک
 طاقهسی حسابهلر عسکر خونخواریله مملکت جرمانیادن استرایه کوروب
 و تختگاه سلطنت اولان ریم یعنی بیج قلمه سنی محاصره ایدوب و اطرافنی
 یاقوب و بیقوب اموال و ارزاقلرینی غارت و رجاللرندن ماعدا قوجه قاریجقلری
 و اناسی قوجاغنده کوچک معصوملری دخی قتل ایدوب و کنج عورتلری
 و تازو اوغلان و قزلری اسیر ایدوب مراد اندکلری خدمتلرده و ایستکلری
 ملغنده انواع اذیت و جفا ایله استعمال و استخدام اندکلری محقق اولقله
 بو آتشی سوکندرمکه و اول اسیرلری خلاص ایتمکه و جودله و ماله و عسکر
 ایله امداد و عنایت ایتمک جمله ممالکده اولان خرسیتیان رجال و نساری
 پای و کدالری اوزرلرینه فرض اولمشدر واکر اهمال و مساحه ایدر سکر
 بو آتش واره واره سزده سرایت ایتمه سنی مقرر بیله سز و بوندن ماعدا
 هرکس برهیز طوتوب یاغلی میوب و عورتلر یانته و ارمیوب و چوجقلرینه
 عه و یرمیوب و قیونلری قوزوسندن و صغیرلری بوزاغوسندن آروب کیجه

و کوندوز آغلیوب دعا ایده سز که حق تعالی خرسیتیان عسکرینه قوت ونصرت و یروب بو بلای خرسیتیان قوللری اوزرندن دفع و رفع ایلیه زیرا بونلرک طائفه سی غضب الیهین خلق اولمشدرکه اصلا قیلبرنده مرحمت و رقت اولیوب متادلری واردقلری مملکتی یاقوب و ییقمق و کلیساری خراب ایتمک و آتش کچی یاقیچی و قانلر ایچیجی و اولادلرین آناسندن و باباسندن آیریجی بر قوم بی رحمدر بو باده اهامل و مسامحه ایدرسکز عاقبتی جمله یه سرایت ایتمسی مقرردر هرکیم بو خصوصه یاردم ایدرسه پتریس مریمک دینی احیا و عرضی تکمیل ایتمش اولوب همان طوغری جنته کتمه سندن بن کفیل اولورم بو ارسال اتدوکی کاغدلر هرولایته واروب کلیسارنده اوقوندقده جمله رجال و نساری جوش و خروشه کلوب و باشلرینه طپراق صاچوب و صاچلرین یولوب بر مرتبه آغلابوب فریاد و فغان ایدرلرکه نیجه لری بهوش اولوب یقیلورلر وهان اول کون هرکس حاله کوره عسکر ایله و مال ایله و سفره لازم شیلرله امداده اقدام ایدرلر و رجال و نسادن اولادی اولیان چوق کسه لر مالی و یروب کشیش و ره بان اولورلر و چوق کسه لر دخی اکر بو آتش اوزریمزدن دفع اولورسه جمله مالم کلیساره و یا خود خیراته وقف اولسون دیونذرلر ایدر ۷۷ چونکه ایام قرق کونه واردی تابور صداسی ظهور ایتدی شویله که هنوز خندق باشنه وارلمش ایدی بوندن صکره سرکارده اولانلر خواب غفلتدن بیدار اولوب قلعه نك فتحه تقید ایتدیلر اما ایشده صاربلندی و اون بش کون قدر خندق اوزرنده شول مرتبه جنک اولدی که منلی سبق ایتمش دکل ایدی شه دامن ایله چادرلرک آردی مزارستانه دوندی زیرا قلعه محاصرنده کوچی خندق ضبط اولقدر لغضله مباشرت اولندی بو اراقده سردار اکرم حضرتلرینک دخی اتدیکی انعام واحسان تعمیر اولماز و هر کون سردنکچدی بیراقرینه قزغانلر ایله پلا و وزرده و قهوه لر و کیسه ایله بمخشلر و برردی خندق ضبط اولنجه شول مرتبه جنک

اولشدرکه تعریف اولنمز بریراقده واحمدپاشا قولنده برکونده اوج جبهه جی سردنکچدی اغاسی دوشوب نفرات ا کاقیاس اولنه ولنملره مباشرت اولندقدده تابور دخی یقین یرلره کلوب وطونه نك قارشو طرفنده اولان اسلام عسکريله قروس قرالتی بوزدوغی خبری کلکله خلقه بر صوغوقلق دوشوب هرکس فرار وعودته تدارك کورمکه مباشرت اتدرا اما لنملره تقید اولتوب لکن کفار دخی قلمه نك ایچ طرفنده کوسته بک کبی لنملر قازوب ومنسلر ایدوب وحتی برلغمی بزم لغمه قارشو کلکله ضبطی ایچون ایچنده جنک ایتمه بخشش وترقی ایله آدم یازدرلر وحتی استانکویده ساکن سابق یکینچری اغاسی اولان حسین پاشا حضرتلری سکونجیلرده اول زمان قره قوللقجی اولوب لغم ایچنده جنکه یازیلانلرک بریدر محصل حسین پاشا قولنده اولان اولان لغم ایریشوب اتدقارنده بوندن بر مقدار هدم واقع اولوب بر خوش کدک آچلمدی باغنی قلعه دیواری واسع ومتین اولدیفندن ماعدا کافرلر ایچ یوزندن چوق منسلر قازمقله کرکی کبی کدک آچلمدی یننه بویله ایکن کدک باشنه دکن کیجه بهادرلر چیقوب اذان او قودولر اما ایچروده جنکجی کافر چوق اولدیفندن ماعدا بدنک ایچ یوزینه طوکوز طاملری وشرامبو وپوسکرمه ویورویشه مانع نیجه شیلر احضار اتملریله ایچرو دخول ممکن اولیسوب چوق آدم شهید اولدی و برقاچکوندن صکره احمدپاشا قولنده اولان لغم دخی اتیلوب اول دخی همچنان برخوش ایشلمدی بویله ایکن بدن باشنه دکن وافر بهادر چیقوب شهید اولدرلر کدک تنک وصارپ اولمقله کروس یوریمک ممکن اولیسوب ایچرو دخول میسر اولدی وبمده بو اتدقاری لنملردن ماعدا اولان طقوز لنملر جمله سی بردن حاضر اولوب و بردن اتش ایده لرکه بر برینک ضربندن دیوار یقلمه منه قوت اولوب اگر آز واکر چوق آچیلان کدکلرک جمله سندن یورویش اتدکه ان شاء الله تعالی ایچرو دخول میسر اولور و دشمن دخی قلمه نك

آلندیغنی ایشدکده امیدى قطع ایدوب کرو دوزر دیومشاوره اولندی
 لغملرك جمله سی قوللایلنوب باروت دوشنمك وقتنه قریب كلش ایدی اما
 چكرکه مثالی عسكرايه تابور دخى كلوب ایریشدکده قره محمد پاشایی
 سردار ایدوب جمله پاشالراپله تابور اوزرینسه تعیین اتدیر اما یوقاروده
 ذکر ایتدیكمز اوزره لوندات زنکین اولملریله بیراقلین براقوب هریری
 استدوکی یرلرده كزوب بیراق التده بشر اوزر آدم انجق قالب انلردخی
 اکثری علیل و آتلی زبون بو منوال اوزره تابوره قارشو واروب
 ایکی اوچ ككون چرخه جنکی ایدرك اوردوی هایونه یقین كلدلر
 و پی در پی آدملر کوندروب کافر غایت چوقدر ایکی اوچ کوندر آتلیمزك
 باشند گمیری النیوب علف و کیه کوردکلری یوقدر بزه تانار عسکرخی
 و بودیم ایالتی امداد کوندرك درلردی و مقدا خود تاتار تعیین اولنشدی
 تانار عسکرخی خانه جواب و یروب کسدیلر سبی بو ایدی که تانار غایت طویم
 اولدیغندن ماعدا لوندات و سائر اوجاقلرك نفراتدن اللرینه چوق شی
 کیرن بیك اراذل بونلری جمله التون ایدوب وقوی آتروچتال آترو
 الوب تاتار اوزدوسنه جمع اولمش ایدی و اون بش یکریمی ساعت یرلرده
 دخی بر قاچ بیك آدم جمع اولوب آتترین اوتلادوب عودته منتظرلردی
 تابور صداسی ظهور ایتدکده سوروجیلر تعیین اولنوب واردقده آتلمز
 طاشمی بدیرم دیو جواب و یروب قارشو قودلر اوردوی هایونده ایسه
 بریم یولاف بر ظولته یه اول دخی کیمك الله کرر و یکریمی ساعت بزه
 دکین اوتك و طوار بیجکی چالی و چرپی اجناسنك اثری قالمیوب قره طوبراق
 اولمش ایدی و هرما کولات دخی بهایه چقوب پاشارک تعیین ویرمکه قدرتی
 اولمهغله لونداتك تعیینی کسوب آنلردخی گروه گروه طاغله و اورمانلره
 جمع اولوب عودته منتظرلردی محصل تانار اوردوسنه جمع اولان اراذلر
 تاناره دخی اغوا و یروب عجیبی طکوز بزم نمز اللدی بزم آلدیغمز بزه
 بتردیوب معقول اولان بونده اوتور مقدر بر شی واقع اولور ایسه سزکله

معاً بوندن سلامتہ چیقارز دیوتاتاری دخی اضلال ایتدی زیرا اول سفردہ تاتار مالک اولدینی مالہ برتاریخندہ نائل اولمیوب وکورمش دخی دکلدردی بو سبیدن تاتارلرخانہ جواب ووروب تابورہ کلدلر و بودیم والیسی ابراہیم پاشا دخی واقع حال بوکہ سردار حضرتلرینک ایشی ایلر و یورودوکنی ایستمنلرک باشی ایدی مقدما یانق التندہ کوپرولر محافظہ سنہ تعین اولنمشدی اردوی ہایونہ کلوب مشاورہ ایتدکلرنندہ ابراہیم پاشا نیجہ علت و عذرلر ایراد ایدوب کافر غایت چوقدر مناسب اولان مترسدن طوپلری و عسکری چیقاروب عودت ایلکدر دیدی سردارا کرم حضرتلری دخی التمش کونہ قریبدرکہ قلعہ محاصرہ اولنوب نیجہ بیک آدم شہید و مجروح اولوب ہر بر اوجانگ شہداسیلہ اورتہ چادرلری آردی مزارستان اولدی بو قدر جیخانہ و خزینہ مصرف اولدی الحمدہ تعالی قبضہ تصرفہ کرمش مرتبہ سنہ وارمش ایکن عودت اولندقدہ شوکتلو پادشاہزہ نہ جواب ویرمک اولور شمدی سنکلہ کلن پیادہ و سواری و دنج یکرمی بیکنن زیادہ ایالت عسکری وار قرہ محمد پاشا سائر پاشا تابور ایلہ جنک ایدہ یورلر کورک کتورک دیوب کتور دکلرنندہ پادشاہ سنی تابور اوزرینہ سردار ایتدی دیوب ابراہیم پاشاہ و تاتار خانہ کورک کیدروب و بو ساعت قالقوب تابوری استقبال ایتک کرکن دیو فرمان ایدوب اوزرینہ مباشرلر تعین ایلدی و اول دخی بالضرور آایلہ کچوب اوردوی ہایوندن بر ساعتدن زیادہ کیدوب قوندی اما اول کون ایلرودہ اولان عسکر دہ تاب و توان قالمیوب تابور ایلہ چرخہ جنکی ایدہ رک اردوی ہایونہ ایکی ساعت یرہ دکن کلدلر بویلہ یچمدہ عسکر ایلہ تابورہ وافر کوشمال ووروب ایکی دفعہ بوزمق مرتبہ سندہ ایتشلر و تابور دخی اردوی ہایونہ یقین بر طاغ باشندہ اولان مناسترہ کلوب قوندی کیجہ اول طاغ باشندہ و یچ قلعہ سندن چوق هوایی فشکلر اتوب خبر۔ لشدیلر و اول کون سردارا کرم حضرتلری جملہ آای طوپلری و مترسردہ

اولان عسکردن ماعدا اوردوی هایونده اولان پیاده و سواری ایله اول
 طانگ قارشوسنه واروب حاضر اولدی واردوی هایونه هرکروهدن
 سوریحیلر کوندروب چادرلرده اولنلری سورلردی اول کیجه انده
 یاتوب صباح اولدقده تابور غائب اولدی نه طرفه کیتدیکی معلوم اولمامغله
 خبر المی ایستدی اردوی هایونک آردندن اقان دره بر بوغازدن کلورکه
 دورت ساعت قدر چکردی اول بوغازک ایکی طرفی عظیم اولر وسرایلر
 وکوشکلر و لطیف باغ وبنجهلر اولوب یاز فصلنده کباری چیقوب انده
 ییلاق ایدرلر مش احتمالدرکه اول بوغازدن اردوی هایونک آردندن کلک
 ایچون کیتمشدر دیو بش پاشانک اوزرینه جبهجی باشی سیاوش پاشانی
 تعیین ایدوب کوندردی که شافی جواب کتوره لر حتی تابوره قارشو چیقان
 عسکری وطوپلری اول بوغاز طرفه نقل ایتلر بو حقیبری جبهجی باشی
 سردنکچدی تخریرینه تعیین ایتمکله بر آن یانندن ایرلیوب معاً کتدم
 و بوغازی چیققدن صکره دخی ایکی ساعت کدلده کده برصوکنارنده تابور
 قومش وینه کلدیکی بوله کتمش اولدوغی کورلدی و اول بوغازله طشره سی بر
 صحرای عظیم شویله که اطرافنی طاغیر چورمش شهر و قصبات و قرانک حسابی
 یوق جمله سی احراق و خراب اولمش و هر قنقی طرفه نظر اولنسه بنانک
 کثرتندن یکپاره بر شهر کی کورینور و قتل ایتمکلی کافر لک لاشلری
 و تکملری چاقل طانی کی یاتر سیاوش پاشا دنوب کلوب خبر ووردکه عسکری
 وطوپلری بوغازدن قالدیروب ینه اولکی یره کتوردیلر و تابور دخی ینه
 اولکی کلدیکی یره کلوب قوندی اخشام اولدقده تابوردن و قلمه دن ینه
 چوق فشنک اتوب خبر لشدلر و اوردوی هایونده اولان خلق هرچ و مرچ
 اولوب هر کس اشیا سی غانه نه دوشد کلرنده مترسده اولنلرک دخی چوغی
 چیقوب کیجه اولدقده عسکر کروه کروه یانق بولنده اولان طاغیره و تانار
 یانه قاچدی طابور اوزرینه و مترسلره عسکر سورمک ایچون هرکروهدن
 سوریحیلر تعیین اولنوب چادرلرده بولدق لرنی سورلردی اما کروکیدنلر

جنگ محله و مترسه سوردکلرندن زیاده ایدی جنگه سوردکلری اکثریا خدام مقولهسی والی ایغی توتان جنگ اربابی نفرات متفق بالجه اطاعتدن خروج ایدوب نریه کدرسز دیمکه کسه قادر دکل نعوذ بالله آغزلرندن چیقان هر زوات نقل اولماز محصل سردار یاننده ارباب دیوان وضابطان و خداملری اولوب نفرات قسمندن مجموعی اوچ درت بیک پیاده و بش آلتی بیک آتلو آنجی قالب اول کیجه آنده تابور ایله قارشو قارشویه یاتوب صباح اولدوقده کفار آلایلری دیزوب طاغدن آشاغی آهسته آهسته اینوب قارشومزده دره نك اوته طرفنده قورشون منزلندن قریب یرده جمله پیاده لری اوتوروب آتلوری آلایلری آت اوزرنده طوردی شویله که بر قوتلوجه آدم طاش آته ایریشوردی اما اصلا طوب و تفنک آتیموب و بزم طرفدن دخی آتمدلر و وافر اوتوروب و بدمه ترنپت لرین و طببلرین چالوب آیغه قالدلر و بر مقدار کروچکلدر وینه طوردرلر سردار اکرم حضرتلرینک یایا سکیانلرندن یاننده سکز یوز قدر یایا بوسنه لونداتی بولوب آنلری دره نك قارشوسنده بعض کومه کومه چایللق وار ایدی اول محله کچوروب سپرلیدیلر و کفار سرداری اول طاغک باشنده اولان مناستردن دورین ایله و اندام آینه سیله اوردوی همایونه باقوب کوردلر که چادرلرده کمی اثواب یرلشدر و کمی طواره، یوکلدر و سورجیلر عسکر سوررگری دونن بری کلنلردن زیاده قارشوده اولان عسکردن غیری یرده عسکر یوق همان ینه آیاق و آیاق آلایلریله ایلو و یورودلر اول چالیلره سپرلن بوسنه لونداتی بر یابلیم تفنک آتوب و بدمه دال قلیج اولوب اوزرلرینه کلن آلایله یوریوب وافر کافر قتل ایتدیلر اما کفار دخی اوزرلرینه طوب و تفنک آتوب و چوق کافر هجوم ایتمکه وافر لوند شهید و مجروح اولدی باقیلرینه صفوف عسکره ملحق اولدلر و کفار دخی غیری صفاره و عسکره طوب و تفنک آتیموب تعرض ایتدی و اول کلدکلری بره کلوب اوطوردلر و بر مقدار آرامدنسکره طاغک

اردندن آغاچلق ایچندن اسلام آایلرینک ضول قول مقابله سندن اوچ بیک قدر
 زرهلی آتلوله عسکری که هر برینک قرمزبلی بیاضلی فلاندره بیراقلری وار
 ظهور ایدوب ویاب یاب جمله آایلرک اوکنه کجدی وانلرک عقبجه ماییلی
 ویاضلی فلاندره بیراقلی اوپله برکومه ظهور ایدوب آایلرک اورته سنده
 طوردر ودرعقب سیاهلی وییاضلی اوپله برکومه دخی ظهور ایدوب
 آایلرک دیگر طرفده طوردیگر شویله که بر لرینک مابینی قورشون منزلی قدر
 ایدی بونلرک جمله سی دمیرلی و بونلرک ماعدا طاغ آردندن کومه کومه آتلو
 دوریلوب کلکده و بوذ کر ایتدبکمز اوچ کومه دمیرلی و فلاندره بیراقلی له
 آتلمسی بر مقدار ضرور دقدن صکره جمله پیاده ایاغه قالقوب و آتلمسی چالقه نوت
 و ترکپته و سورا و طبلر چانوب و بیراقلرین ساللایوب و یووه یوه چاغروب
 بر لرلی آردنجه ایلرو یوریدیلر برنجی دمیرلی کومه سردارا کرم حضرت لرینک
 سایبانی اوزرینه هجوم ایتدکلرند سردارا کرم حضرت لرینک سرچشمه
 لونداتی و اندرون و بیرون اغایانی قارشو واروب بر لرینه قارشدرلر اما کافرلر
 بالجمله دمیرلی اولوب قلیچ کار ایتمز ایکن جنک کورمش بهادرلر اول محل
 شاشمیوب کولنکی و طپوزی واکر بالطه سی اولنلر کافرلرک کله سنه
 وچهره سنه و قوللرینه ضرب ایدوب بوالترلی اولمیانلر قلیچ ایله آتلرین
 سکرلیوب عون حق ایله یوزلرین ترس دوندوروب و اکثرین
 قتل و مجروح ایتدیلر و بونلرک احوالی کوردکده اول مائی بیراقلی کومه
 هجوم ایتدی وانلرک دخی یوزین چویروب چوق قتل و مجروح ایدوب
 و سائرلی آایلره واروب داخل اولدیلر اما بونلر جنک ایدرکن کافر دن
 و اسلامدن اصلا بریده و بر قولده جنک و حرکت یوق هان سیر ایدرکی
 طور مشلردی و یوارالقده ایکی اوچ بیک قدر تاتار ایله خان چقه کلدی
 سردار اکرم حضرت لری یانسه کلکده خان حضرت لری بونه شکل
 حرکتدر قتی عسکرک ددکده اول دخی سلطانم بز سکا تاتار
 و سائر عکر غایت طویم اولمشلردر شمدنکرو بونلرک خیر یوقدر

وکن کفار غایت چوقدر مقولی طوبلری چکوب عرضنر ایله کتمکدر
دیمدکی سوزوم کچدوکی مرتبسی کلوب سائرلری ماللری خاطرری
ایچون قالدلر دیدکده سردار اکرم خوش آمدی بوايشده تدیر
اولیه الاخیردیوب وغیری جواب ویرمیوب دشمن طرفنه مشغول اولدی
ویرآز وقتدن صکره اولیه براوچ درت کومه دمیرلی سیاهلی و صاریلی
ومائیلی فلاندره بیراقلی آتلوالایرک اوکنه کچوب وسائر جمله آتلو و پیاده
حرکت و جمله سی طبل و ترنپته لرین چالوب یوه یوه چاغروب یورودکلرنده
اول ایلروده اولان ذکر ایتدی کمز آتلور ابراهیم پاشا قولنه هجوم ایدوب
وسائرلری دخی برقول طوب و تفنک اتاراق آیاق آیاق ایروولدکلرنده
اسلام طرفدن دخی هر قولدن طوب و تفنک اتلوب جنکه مباشرت اولندی
اما ابراهیم پاشا قولنه هجوم ایدن کافرلر آلابلری سوکوب و چادرلر اراسه
کیروب قلیج ایله طنابلری کدیلر زرا ابراهیم پاشا اردوسی سردارا اکرم
حضر تلیسک صاغ طرفنده نهر طونه دن ایرلمه صوکنارنده بچک یولی اوزرنده
ایدی مقدا تابور اوزرینه تعیین اولندقده چادرلریله کلوب انده
قونمشلردی وانلردن غیری چادر بوق ایدی محصل کفار ابتدا ابراهیم
پاشا قولنی سوکوب همان اول قولدن سیل کبی اقوب بچ قلعه سنه جان اتدلر
اسلام آلابلرینک صول قولنی تمام اولدینی محلدن دخی ایکی طرفدن اوکوز
بوینوزی اقوب یورویوب اوردوی هایونه شتاب اتدلر ابراهیم پاشا
قولندن طونه کنارینه کدنلر واروب بچه کیردیکی کبی صول قولدن یورینلرده
اوردوی هایونک آرد باشنه واردی سردار اکرم حضر تلیسک طور دینی
اورته قول طابیه و برون کبی قالب طوب و تفنک طولی کبی یاغردی
لکن کفار غایت تانیله یورویوب یقین کلوب دره بی بری یوزه کچر کبی
اولدقارنده اوزرلرینه هولیوب وافر قتل ایدوب کیرو چوردرلر اما بزم طرفده
آتلونک اوکنده یالین قات برصف یایا اولوب کفار ابراهیم پاشا قولنی
سوکدکده انلر دخی گروهله بر اقوب کتدلر انلری کوردکده آتلونفرات

ولوندات دخی براقوب سنجاق شریف یاننده ضابطان واهل دیوان
 وخداملر نفرات ولوندات قسندن قتی از آدم قلوب و کفار خود طولاً و
 عرضاً بر ساعت قدر چکر که مثالی پیاده و سواری آقوب کلمه ایدی و جمله
 عسکر سنجاق شریف یانسه جمع اولوب و بکرمی توایی اولان یاننده بش
 آدم قالمیوب براقوب کندلر محصل سنجاق شریف یاننده بش التی بیک
 آدم انجیق قلوب و سردار اکرم حضرتلری اسکمله اوزرنده اوتوروب
 النده اوق یای اتوب و قومه ک دیوب موجود اولان خلقی جنکه
 ترغیب ایدر اما چه فائده کفار اوکوز بویسوزی اولوب برقولی
 واروب بچه کرووب و برقولی دخی اوردوی همایونه کردی و عسکر قالمدی
 و وقتده ایکندی ایله اخشام اراسی مابینی اولوب دخی اخشام قریب اولدی
 و عاقبت عموجه حسن اغا سردار اکرم بیورک کیده لم سنجاق شریفی
 و عساکر اسلامی سلامت چیقمرنه سی ایله شمدن کیرو ایش ایشدن
 کچدی عیاذ بالله شمدی سنجاق شریفی کفاره الیرسکده قیامته دکن
 سپر لعنت اولورز ددکده اغلا یه رق اوطوردغی اسکمله اوزرینه
 چیقوب برقولتوغنه عموجه حسن اغا و برقولتوغنه جبه جی باشی سیاوش
 پاشا کرووب و بیله اولان جمله طویلی و جبه خانینی براقوب اردوی
 همایونه عودت اولندقدمه کفار الایلرین بوز میوب طوپ و تفنک اتوب یاب یاب
 یوردی اما مجارک قطانه لرندن و لهک فضول لرندن آردمزدن یوز و ایکیشر
 یوز و دخی زیاده تمقیب اندکده سرچشمه لوندا نندن و سائر بهادر لر دن
 قارشولیوب چور لر دی و بو حال اوزره اوطاغه کلدکده سواقلری بیقده
 روب و موجود اولان لوندا ت و اندرون اغالری خزینه صندوقلرینه سپر لندروب
 و کندوسی یه اسکمله اوزرینه اوتوروب و کفار بیرانغی خزینه صندوقلرینه
 هجوم ایتدکجه تفنک ایله و کاه دال قلیج ایله صندوقلر دن ایروب بو منوال
 اوزره یارم ساعت قدر جنک اولدی اما کفار ک دخی جمله آیلاری و طویلی
 لاق لاق چادرینه یقین کلوب قات اندر قات صف باغلا یوب و عاقبت وافر

بیراق خزینہ صندوقینک اوتہ باشنہ دیکیلوب سپرندکلرندہ خزینہ
 یغمانہ اذن اولدی اما اچہ بہ کیم بقار محصل بتون اردو کفار ایله طولوب
 همان او طاغ اطرافنی قالدی اما کافر لر شول مرتبه احتراز اوزره ایدیلر کہ
 اصلا آایلرین بوزمیوب و یغمایہ یایشمیوب وقارنجہ یوریوب طوب
 وتفنگ اتارلردی واکر بویله احتراز اوزره حرکت ایتہلر ایش مشکل
 اولوردی اما حق سبحانہ وتعالی رسولنک سنجاق شریفی حرمتہ کافرلرک
 درونہ میحاج اووہسی واکری قریندہ قرستسوس اووہسی خوفنی
 دوشوروب ترکک بلکہ بزملہ بر حیلہسی واردرد دیو آایلرین بوزمیوب
 و بر شیشہ یایشمیوب اول کیجہ قوشلق اولنجه آنوسی آت اوزرنده
 و پیادہسی ایاق اوزرنده طوروب وجوانب اربعہ بہ آنلوکوندروب و یوقلہ -
 دوب خبر کلدکدن صکرہ یغمایہ اذن ویرمشر کلہلم ینہ صدمزہ خزینہ
 صندوقری ضبط اولدیننی وقت اخشام اولقلہ اذان او قونسون دیو اذن
 اولوب اذان او قودلر اما او طاغ اوکی کفار ایله طولدی و اول محل بر
 خبر شایع اولدی کہ یانق قلعه سنندہ اولان کافرلرلہ اردل قرالی برلک
 اولوب کوپرولری کمشلر هرکس غیری امیدی قطع ایدوب سلامتدن
 مایوس اولدیلر اما بو حقیرک قلبنہ اصلا خوف کلنوب سویلینلرہ انشاالله
 تعالی اصلی یوقدر زیرا یانق بیجہ اوتوز اوج ساعتدر بو وقعہ ظهور
 ایدہلی خود درت بش ساعتدر قوش اولہ بر خبر کتورہ من ددکدہ
 خلقدہ شعور قالمیوب هر بری بر سوز سویلیوب کی اغلار وکی
 حلاللہ شور والحاصل اخشام اذانی او قوندی اما کفارک دخی غایت
 هجومی اولوب وسنجاق شریف احاطہ اولنوب طوررلر اما کمسده جرأت
 یوق کہ سردار اکر مہ بیورک کیدہ لم دیہ بیلہ و کندوسی خود اولومنی استیوب
 کتمک استہ من عموجہ حسن افا ایکی دفعہ کندویہ رفق ایله سویلیدی مہورانہ
 یوزینی چوردی و عاقبت آغلیوب فریاد ایدہ رک و بر الیلہ صقانی چکرک
 ہی اوغلوب ہی سلطاتم ایش ایشدن یکدی شمدن صکرہ مقاومتی اولور

سنی بوحالہ کتورن ہب عناد کدر و کوپرولرایچون دخی شویله برموخش
 خبر شایع اولدی سن عسکرک روحی سک بیورک کیده لم عیاذاً باللہ تعالیٰ
 سنجاق شریفی الدرر سکده قیامتہ دکن سپر لغنت اولورز ددکده آغلابه رق
 ایاغہ قالقوب اسکملہ اوزرینہ چقدقدہ ینہ برقولتوغنه عموجه حسن
 افا وبر قولتوغنه سیاوش پاشا کیروب سوار اولدی واوردو کنارندن
 درہی کچدکده اوسط وقتندہ اخشام نمازینہ اینوب عموجه حسن افا
 و سیاوش پاشا و برقاچ آدم دخی معاً نمازی ادا اتدکده التہ برچاقون بارکیر
 چکدر و غیرہ کندینی غائب ایدوب یانق التہ کلنجہ اولان احوالہ
 مطلع اولدم

﴿احوال و صداقت اردل قرالی﴾ اردل قرالی و بودیم والیسی یانق قربندہ
 اولان رابہ وارنجہ صورک کوپرولرینہ محافظ تعیین اولنشلردی بعدہ بودیم
 والیسی تابور اوزرینہ تعیین ایدوب اردل قرالی عسکریلہ بر مقدار اسلام
 عسکریلہ کوپرولر اوزرینہ قالمشدی و تابور ابتدایچہ قریب کلدیکی
 کون نہر طونہ دن ارانہ ایله یعنی چیریق ایله قومران اطہسنہ واندن یانق
 قلعہسنہ کاغد کوندررکہ بچہ قریب کلشزدر سزدر دخی حاضر اولہنیز
 امید وارکہ تورک عسکرینی بوزاوز زیرا اخذ اولتان دللردن التان خبر
 بودرکہ عسکرلری زبون اولدیغندن ماغدا پاشاری ایله و تانار ایله تفرقہ
 اولوب جملہ سی ہان کیرو دو نمکہ منتظر لرایمش اردل قرالہ دخی خبر ویرہ سزکہ
 کوپرولری کسوب بو طرفدن واران تورکلرہ یول ویرمیوب برابر اولوب جملہ سنی
 قرہ سز بو خبر واردقدہ یانق قلعہسنہ عظیم طوب و تفنک شلکی ایدرلر
 واردل قرالی دخی یانق قلعہسنہ آدم کوندروب بو شنلکک اصلی نہدر
 دیو سوال ایتدردکده تابور کلوب تورکی بوزمشر و قرالمزدن سکا دخی
 فرمان بویله درکہ کوپرولری بوزوب و طوبلریکی حاضر ایله کلن تورکلرہ یول
 ویرمیوب حملہ قرالم بو خبر واردقدہ اردل قرالی قلمباغنی یرہ اوروب
 اکر بو خبر واقع ایسہ وای بزم باشمزہ و حالزہ دیو آغلمنہ باشلدقدہ

جمله بویارلری وقپودانلری دخی قلیقلرین یره اوروب آغله شورلر وبعده چونکه احوال بویله تدبیر نه در دیو مشاوره ایتدکلرنده طرف دولتده بولنوب کورولری محافظه ایتمک بزه خیرلیدر دیوجمله عکریخی کورونک یانق طرفنه کچروب وطوپلرینی دیزوب محافظه به اهتم ایدروبری طرفده اسلام عکریتمک احوالی برعکس اولدقده قومران الهسنده اولان التی بیک سولطاط کیلره بنوب یانق قلمهسنده اولان سکر بیک سلطاطه الحاق اولوب کورولری هدمه هجوم ایتدکلرنده اردل عکری قارشولوب عظیم محاربه دن صکره بوزوب وچوق تمه قیروب وسائرلری ینه قاجوب یانق قلمهسنه کیدرلر ایرتسی بوزغون عسکرک اوکی واردقده اردیلرک جمله سی بر مرتبه یأس وماتم ایدرلرکه تبیر اولتماز حتی بو حقیرک بر حطمان آشام وار ایدی کوروی کچدکده طوغری انک چادرینه وار دم غمندن وبکا سندن صداع عارض اولمظه باشی مقرمه ایله باغلی بولدم محصل جمله عسکر امین وسالم کورولری کچوب بنا کور سحر اسنه جمع اولدقلرنده هیچ اکنسیوب کیدنلردن ماعدا اول سحرای بی پایان عسکر ایله مالا مال اولدی و اردوی هاپون ایله جمله اوجاقلر وسائر عسکر واروب بودیم التده اوتورملری فرمان اولنوب سردار اکرم حضرتلری بر قاج پاشا وهر اوجاقدن بر قاج ضابط وجبه جی وطوپجی باشی ولتمجی وخبره جی وبلدار ایله استرغون ویانق قلمه لری مابیننده طاطه قلمهسنه واروب جبه خانه وطوپخانه سی اخراج وقلمه سی لغم ایله اتوب هدم ایتدلر بر مفرخ برده اولوب آبروانی چوق واهالیسی مجار بر معظم شهر ماننده واروشی وار ایدی رعایاسی آغلی قالدلر وبعده بودیمه کلوب اولطرفده اولان قلاع وپلانقاتک عسکر وسائر لوازمی کورولوب اندن بلغراده عودت اولندی اول سنه اردل قرالی دولت علیه بیوک خدمت وعظیم صداقت ایلدی ودولت علیه نک امان وصلخنده اولانله وجمار وخروات و مملکت صاحی اولوب طوائف ملوک اولان ظرین

اوغلو و بیجان اوغلو و نطاش اوغلو و مغر اوغلو دولت علیہ تک امانی ایلہ
 مملکتلرنده امین و راحت او توروب ذوق صفا ایدر لرکن بونلر دخی کفران
 نعمت و فراموش راحت ایدوب و نمہ یہ معین اولوب امداد و پردلر ولہ
 قرالی دخی خود بالنفس کندوسی کلوب سائر عسکرندن ماغدا اونالتی
 بیک دمیرلی آتلوسی وار ایدی کہ یوقاروده ذکر اولدینی اوزره بیچ التده
 اسلام اوزرینہ ابتدا آت سوروب قلیچ چکن و ایرتسی سنہ اوبوار
 محاصرہ سنده و چکردلن وقعہ سنده جملہ دن زیادہ امداد و اعانت ایلہ
 ملنت ایدوب و جوق مسلمان اسیر الوب و حتی بوستانجی باشلقدن
 چیقمه وزیر مصطفی باشایی دخی اسیر ایدوب ولایتہ کتوردیکی جملہ یہ
 معلومدر

ماہدی وار

محمد عارف